Peer Reviewed Referred and UGC
Listed Journal
(Journal No. 40776)

ISSN 2277 - 5730 AN
INTERNATIONAL
MULTIDISCIPLINARY QUARTERLY
RESEARCH JOURNAL

AJANTA

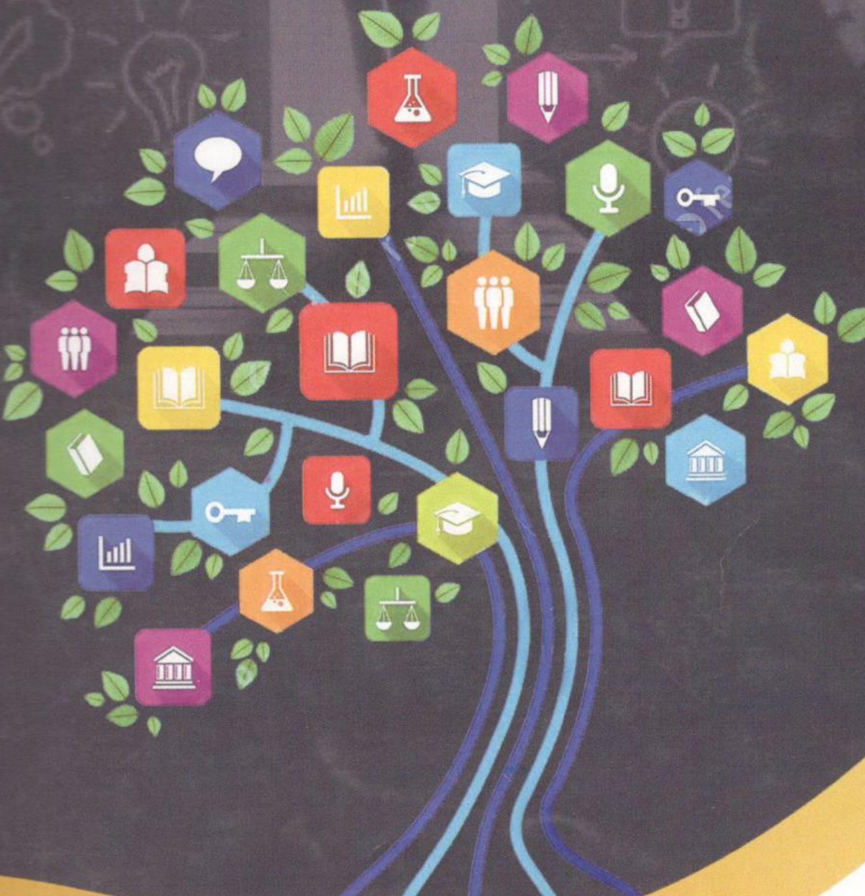

IMPACT FACTOR /
INDEXING 2018 - 5.5
www.sjifactor.com

Volume-VIII, Issue-I
January - March - 2019
Kannada / English / Marathi / Hindi

Ajanta Prakashan

CONTENTS OF ENGLISH/MARATHI/HINDI

अ.क्र.	लेख आणि लेखकाचे नाव	पृष्ठ क्र.
1	Synthesis and Characterization of 2, 3 bis (4'- Hydroxyphenyl) 4, 5, 6, 7, 8, 9 Hexahydroquinoxaline HPQ **Vidhyadhar B. Patil** **Umesh S. Shelke**	1-12
२	आर्थिक विषमता कमी करण्याकरीता उपाययोजना **प्रा. डॉ. अर्चना विजयकुमार भांगडीया**	१३-१७
३	सरोगसी आणि मानवी प्रतिष्ठा **डॉ. शिवाजी गायकवाड**	१८-२३
४	भारतात डॉ. बी. आर. आंबेडकरांच्या स्वप्नातील सामाजिक विकास प्रक्रीयेला गतिमान करणारे राज्य - उत्तरप्रदेश **डॉ. विजयकुमार एम. गवई**	२४-३१
५	चंद्रपूर जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेत काम करणाऱ्या अधिकारी आणि कर्मचाऱ्यांच्या कार्यसमाधानतेचे - एक चिकित्सक अध्ययन **Prof. P. S. Meshram**	३२-३४
६	प्रधानमंत्री उज्ज्वला योजना अंतर्गत गॅस - सिलेंडर लाभधारक महिलांचा जीवनमानात झालेले परिवर्तन **डॉ. माधुरी झाडे**	३५-४३
७	बाल हक्क संरक्षणात चाईल्डलाईन १०९८ चे विस्तारीक जाळे **प्रा. श्री. प्रशांत र. घुलक्षे**	४४-५०
८	प्रकृति : एक अधिगम-पध्दति **डॉ. लेखराम दन्नाना**	५१-५७
९	डॉ. भीमराव अम्बेडकर एवं उनके शैक्षिक विचारों की प्रासंगिकता **डॉ. जितेन्द्र कुमार सिंह** **डॉ. रामबाबू सिंह**	५८-६५
१०	डॉ. आंबेडकर की पत्रकारिता एवं राष्ट्रीय चेतना **श्री नरायन सिंह गौतम**	६६-६९
११	वैदिक वाङ्मय में पुनर्जन्म **प्रा. डॉ. अखिलेश शर्मा**	७०-७३

३. सरोगसी आणि मानवी प्रतिष्ठा

डॉ. शिवाजी गायकवाड
उपप्राचार्य, दयानंद कला महाविद्यालय, लातूर.

नैसर्गिकरित्या बाळ न होणाज्या जोडप्यांसाठी भारत देश हा घसरोगसी कॅपिटल ऑफ वर्ल्डङ समजला जातो. कारण जगातील इतर देशांपेक्षा भारतात कमी खर्चात सरोगसी उपलब्ध आहे. विज्ञान व तंत्रज्ञानात झालेल्या क्रांतीने स्त्रीला मुल होत नसले तरी तो सरोगसीद्वारे आज मातृत्व प्राप्त करू शकते. मात्र सरोगसी या शब्दाभोवती अनेक प्रश्न निर्माण झाले व आवाजही उठला आहे. वंधत्व निवारणासाठी श्रीमंत दाम्पत्यांना ही उपचारपद्धती आशेचा किरण ठरली. गर्भाशय भाड्याने देण्यासाठी तयार झालेल्या महिलांना तो अर्थार्जनाचा मार्ग ठरला. वैद्यकीय क्षेत्रासाठी भरभराट आणि फिगर मेंटेंन ठेवण्याचा अट्टहास असणाज्या श्रीमंतांना, समलैंगिकांना आणि एकल पालकत्व स्वीकारू इच्छिणाज्यांना भक्कम पर्याय उभा राहिला. बॉलिवूड क्षेत्रातील शाहरुख, आमिर, तुषार कपूर, एकता कपुर आणि करण जोहर यांनी सुद्धा या पद्धतीच्या आधारे पालक होणे पसंत केलेले दिसून येते. मात्र आता एकल पालकत्वाला अटकाव करणारे सरोगसी (नियमन) विधेयक २०१६ केंद्रीय मंत्रिमंडळाने मंजूर केले असून त्यात सरोगेट माता आणि बाळाच्या सुरक्षेविषयी अनेक तरतुदी करण्यात आल्या आहेत. त्याचं कुठं स्वागत तर कुठे आक्षेप घेण्यात येत आहेत.

सरोगसीचा अर्थ/व्याख्या

सरोगेट शब्दाचा अर्थ पर्याय असा आहे. सरोगेट माता म्हणजे जी स्त्री आपल्या गर्भाशयात मुल न होऊ शकणाज्या जोडप्याचे बाळ वाढवते. थोडक्यात जी स्वतःचे गर्भाशय भाड्याने देते व जोडप्यांना पालकत्व बहाल करते.

कारणे

अनेक विवाहित जोडप्यांना नैसर्गिक पद्धतीने गर्भधारणेत येणाज्या अडचणींवर मात करण्यासाठी In-Vitro Fertilization अथवा आयव्हीएफ हे उपचार वरदान ठरते आहे. आव्हीएफ तंत्रज्ञानाचा वापर करून सरोगसीद्वारा मातृत्व मिळवणे आता शक्य झाले आहे.

- जोडप्यापैकी एखाद्या व्यक्तीमध्ये कमतरता असेल आणि आयव्हीएफ तंत्रज्ञानाने देखील मुल होऊ शकत नसेल तर
- मुलाला गर्भात वाढवणे हे काही वैद्यकीय कारणामुळे अशक्य असेल तर
- नैसर्गिक पद्धतीने गर्भधारण न राहणारे जोडपे हा पर्याय निवडतात किंवा गर्भात संसर्ग झाला असेल तर
- जोडप्यामधील स्त्रीला गर्भाशयाचा अवयव नसेल तर किंवा काही वेळेला जीव वाचवण्यासाठी शस्त्रक्रियेद्वारे गर्भाशय काढून टाकण्यात आलेला असतो.

कायद्याला सर्वोच्च न्यायालयात आव्हान होणे आवश्यक आहे. कारण सरोगसरी कायद्यात मानवी हक्क व कर्तव्याची योग्य सांगड असायला हवी. मानवी प्रतिष्ठा जपणारी मूल्ये असायला हवीत.

संदर्भ

१. दैनिक महाराष्ट्र टाईम्स (१४ मार्च २०१७), मातृत्वाचा व्यापार थांबणार का?, सावंत ऋतुजा

२. दैनिक महाराष्ट्र टाईम्स (२३ डिसेंबर २०१८), सरोगसी काही प्रश्न, सरोदे सावंत

३. दैनिक लोकमत (१५ ऑगस्ट २०१७), सरोगसरी नियमन कायदा

४. https://zeenews.india.com/marathi/india/surrogacy_regulation-bill-passed-in-loksabha.१४५१२७

५. साप्ताहिक लोकप्रभा (दि. २७ डिसेंबर २०१८), सरोगसी व्यापारीकरणाला चाप, चिटणीस वैशाली

६. दै.पुढारी (दि. २२ नोव्हें. २०१८), सरोगसी : सद्यस्थिती

CONTACT FOR SUBSCRIPTION

AJANTA ISO 9001: 2008 QMS/ISBN/ISSN
Vinay S. Hatole
Jaisingpura, Near University Gate, Aurangabad (M.S) 431 004,
Cell : 9579260877, 9822620877 Ph: 0240 - 2400877
E-mail : ajanta5050@gmail.com Website : www.ajantaprakashan.com